

Handelsbeurs concertzaal
Kouter 29, 9000 Gent
09 265 91 60 (kantoren)

Tickets & abonnementen
09 265 91 65
www.handelsbeurs.be

Balie Uitbureau Gent vzw
Kammerstraat 19, 9000 Gent
ma - vr: 10u - 12u30
13u30 - 17u30
za: 10u - 12u30
13u - 16u30

11|12

24.03.2012

Muziek in context

5/5

Handelsbeurs concertzaal is een initiatief van Noordstarfonds vzw, culturele stichting van Mercator Verzekeringen.

ZONE09/

24.03.2012 | Blindman [drums] - 'Full Ride'

Slagwerk 2.0 – Klappen met lichaam en ziel

Door Bart Bruggeman

Psychedelische landschappen

Dark Full Ride (2002) is een van verscheidene werken die Wolfe componeerde voor meerdere exemplaren van hetzelfde instrument: "Zoals lang staren naar een schilderij van Rothko, stelde ik mij elk van deze stukken voor als een verkenning van één kleur. Maar eigenlijk wemelt het van klankwerelden binnen elk instrument. Ik heb telkens geprobeerd een psychedelisch landschap in te duiken, tegelijk veelge laagd, extatisch, voortdrijvend en direct." In het eerste deel verlustigt Wolfe zich uitgebreid aan de hi-hat. Acht minuten lang geselen de vier spelers het dubbele bekken tegen een koortsachtige zestiendenpuls. Door al dan niet het pedaal in te drukken samen met de vele wijzen en plaatsen van aanslaan ontlokken de spelers een haast symfonische rijkdom van klankkleuren aan dit wonderlijke instrument. Veel explicieter dan in haar andere composities hanteert de componiste hier de additieve Afrikaanse ritmiek die Steve Reich geïntroduceerd heeft. Maar met haar veel intuïtieve en rusteloze aanpak lijkt ze Reich

naar een stoffig verleden te verwijzen. Door soms heel abrupt nieuwe patronen te introduceren, te herhalen, wijzigen en toe te voegen drijft Wolfe de spanning op tot dramatische climaxen. Heen en weer geslingerd tussen anticipatie van het volgende patroon en verrassing wanneer dat komt, wordt de luisteraar onweerstaanbaar in de notenstroom meegezogen.

Het tweede deel opent met een eenvoudig ritme voor alle vier de drumstellen. Het duurt echter niet lang voor de groove ont-aardt in een log sputterende motor. Naar het einde beuken de drumstellen in verschillende tempo's tegen elkaar in terwijl ze versnellen en vertragen ten opzichte van elkaar.

Wie overigens denkt dat er een diepe filosofie schuilgaat achter de titel, komt bedrogen uit. 'Dark Full Ride' is wat Wolfe gedrukt zag staan op de achterkant van een van de bekkens toen ze met de uitvoerders het werk inoefende.

In 1987 richtte Julia Wolfe samen met haar echtgenoot Michael Gordon en *David Lang* (1957) het intussen legendarische Bang on a Can Festival op, als een toevluchtsoord voor hun eigen en anderen avontuurlijke muziek die tot dan toe dakloos was gebleven. Waar Wolfe muziek in de eerste plaats lichamelijk beleeft, is het verleidelijk medecurator Lang te bestempelen als een componist van het hoofd. Zijn cerebrale aanpak, helderheid en gedegen kennis van de klassieke traditie staan echter een grote emotionele bewogenheid niet in de weg, zoals bleek toen hij in 2008 de Pulitzer Prize won voor *The Little Match Girl Passion*. Aldus jurylid Tim Page van de Washington Post: "I don't think I've ever been so moved by a new composition, which is unlike any music I know." Lang

ziet zichzelf graag als een uitvinder, die telkens weer met nieuwe ideeën voor de dag moet komen. "Ik wil een situatie niet ongewraakt erven. Ik wil mij voelen leven in een wereld die ik gemaakt heb."

Uit zijn studentenjaren herinnert Lang zich een citaat van Wittgenstein: "Aan de basis van de hele moderne kijk op de wereld ligt de illusie dat de zogenaamde wetten van de natuur de verklaring zijn van natuurfenomenen." De implicatie dat wetenschap het universum niet kan verklaren maar hooguit beschrijven belgde de toekomstige wetenschappers niet weinig. Met de jaren daagde het Lang dat dit probleem ook van toepassing is op de muziek. Zijn het de patronen en getalsverhoudingen in de muziek die betekenis scheppen of zijn ze toevallige bijproducten van andere, mysterieuzere processen? In *The So-called Laws Of Nature* (2002) onderzoekt Lang dit vraagstuk door de slagwerkers nagenoeg identieke partijen te laten spelen op licht van elkaar verschillende instrumenten.

De uitvoerders hebben het niet onder de markt. Ze dienen eigenhandig instrumenten ineen te knutselen met zelf bijeengezocht materiaal, gaande van houten plankjes over metalen pijpen tot theekopjes en bloempotten. Voor de tweede beweging hebben ze elk zeven metalen pijpen met welbepaalde toonhoogten nodig, naast trommels en een trommelrem. Een bijkomende moeilijkheid is de bijna theatrale opstelling van het kwartet op het podium. In plaats van in een boog of halve cirkel vraagt Lang de spelers op één lijn te staan. In de tweede beweging staat de groep bovendien in profiel. Het verlies van zichtlijnen en de bijkomende afstand bemoeilijken het samen spelen, zeker in de canon, die met elke achtste noot een speler opschuift. Zowel uitvoerders als publiek

wordt zo bijzondere concentratie opgelegd. In deze tweede beweging verstrengelen de partijen zich in een hikzang van ritmische en harmonische melodieën. Allengs voegen de spelers trommels toe, wat een wonderlijke mengeling oplevert van metaal- en velgeluiden. Primaire slagpatronen onderstrepen hemelse melodielijnen in een oersymbiose van het etherische en het primitieve.

Het hele werk is uitermate beklemmend. Naarmate ongrijpbare variaties in timbre en ritme de toehoorder aan zijn stoel nagelen, lijkt de tijd te stollen. Zijn ideale verhoudingen het alfa en omega van de muziek, of is het uit kleine, ondoorgronde-lijke afwijkingen daarvan dat muzikaliteit wordt geboren? Langs stuk stelt de eigenste bouwstenen van het muzikale universum in vraag, als was het de chaostheorie gevat in klank.

Vermenigvuldigende schaduwen

Meer chaospraktijk in de muziek van **Raphael Cendo** (1975). Deze Franse componist zoekt in al zijn werken de excessen op, volgens zijn esthetica van de sonore verzadiging. Daarin gaat het erom de limieten te tarten met een overdaad aan energie in parameters als timbre, snelheid, intensiteit en instrumentatie, alsook de fysieke daad van de klankproductie zelf. Het concert verwordt tot een klankritueel waarin de uitvoerder de voorganger is, van wie een uitzinnige virtuositeit wordt gevegd. Het is niet langer een kwestie van controle, maar van zichzelf verliezen.

In **Scratch Data** (2002) toont beeldenstormer Cendo zich in een veeleer geestige bui. Een jazzy vibrafoon staat cen-

traal in de bonte verzameling van slaginstrumenten waartussen de solist zich met bliksemsnelle riedels heen en weer moet reppen. Geleidelijk aan echter wordt het klankmateriaal elektronisch bewerkt tot korrelige clicks en ruis. Er ontstaat een bitsig gevecht tussen menselijke uitvoerder en elektronica, welke laatste optreedt als een alles vermenigvuldigende schaduw van akoestische klanken. De vertolker vindt alsmaar moeizamer zijn weg in de doolhof van vervormde spiegelklanken.

Gelijkaardige elektronische schaduwen doen zich voor bij **Mayke Nas** (1972). In **I Delayed People's Flights By Walking Slowly In Narrow Hallways** (2005) gaat de Nederlandse aan de slag met de beroemde theatertekst *Selbstbeziehung* van Peter Handke. Daarin biecht de ik-figuur een ellenlange reeks (pekel)zonden op tegen alle mogelijke conventies van de westerse samenleving. Op scherpzinnige wijze worden zo menselijke zeden en gevoeligheden blootgelegd. Bij Nas stappen vier spelers op evenveel schoolborden af om er – alles in strak ritme – de ene na de andere zelfbeschuldiging op te krijten en vervolgens weer af te vegen, als golden het strafregels. De bordgeluiden worden op hun beurt versterkt, elektronisch vervormd en uitvergroot, naarmate de uitvoerders steeds manischer de bekentenissen van zich af kalken. Verder spreekt, of liever schrijft dit stuk voor zichzelf.

Bart Bruggeman is licentiaat in de Germaanse talen, specialiseert zich in microtonale muziek en werkt momenteel aan een studie over tekstevolutie in de mondiale overlevering van balladen.

Programma

J. WOLFE (1958)

Dark full ride (2002)

D. LANG (1957)

The so-called laws of nature - part 2 (2002)

R. CENDO (1975)

Scratch data (2002)

M. NAS (1972)

I delayed people's flights by walking slowly in narrow hallways (2005)

Blindman [drums]

Tom De Cock, percussie

Ruben Cooman, percussie

Yves Goemaere, percussie

Hannes Nieuwlaet, percussie

Karel Marynissen, geluidstechniek

Brecht Beuselinck, stagemanagement

Eric Sleichim, artistieke leiding

Biografie

Praktisch

20u15 start concert | concertzaal
21u25 vermoedelijk einde concert

Er is geen pauze voorzien.

Muziek in context 2011 | 2012

Ictus & Masters vr 25 november 2011	1/5
Ictus: 'The Wayward' do 19 januari 2012	2/5
Het Collectief: 'Ives, Antheil & Korngold' do 1 maart 2012	3/5
Nadar: 'Free samples [click here]' za 10 maart 2012	4/5
Bl!ndman[drums]: 'Full Ride' za 24 maart 2012	5/5

Pralines voor de artiesten worden geschonken door Patisserie & Chocolaterie Joost Arijs.
www.joostarijs.be

JOOSTARIJS

In 1988 richt Eric Sleichim Bl!ndman op, een saxofoonkwartet met een traditionele bezetting dat nieuwe speeltechnieken ontwikkelt en het repertoire voor het instrument gevoelig uitbreidt. Vanaf het begin organiseert het kwartet masterclasses en workshops voor jonge musici. De wens voor een meer structurele samenwerking tussen kwartetten van verschillende generaties resulteerde in de oprichting van een collectief van 4 kwartetten. Twintig jaar podiumervaring van het oorspronkelijke kwartet - Bl!ndman [sax] - wordt gedeeld met 3 jonge kwartetten: Bl!ndman [drums], Bl!ndman [vox] en Bl!ndman [strings]. In 2008 maakt Bl!ndman [drums] deel uit van het spectaculaire verjaardagsconcert 20x20 ofte Kwadratur #1/Globus waaraan alle Bl!ndman-kwartetten meewerkten en dat meteen het eerste deel vormt van een Kwadratur-tritpiek waarvan #2/Transfo en #3/Cube respectievelijk in 2010 en 2012 volgen.

Eric Sleichim en Bl!ndman verwerven internationale faam met hun multidisciplinaire benadering. Van bij de start krijgen ze opdrachten vanuit de theater- en danswereld, ontwikkelen multimedia-voorstellingen en voorzien verschillende stille films van live muziek. Daarnaast worden ze ook vaak gevraagd om programma's op maat van speciale gelegenheden te creëren. Bij de opening van het MAS (Museum aan de Stroom) in Antwerpen presenteerden de vier Bl!ndman-kwartetten het locatieproject The Raft of the Medusa (2010). Sinds 2007 toert Bl!ndman [drums] met 'Romeinse Tragedies', een productie van Toneelgroep Amsterdam met muziek van

Eric Sleichim. In 2009 gaat 'Secrets of a Soul' in première, een live score van Eric Sleichim als begeleiding bij de stille film Geheimnisse einer Seele van G.W. Pabst. In Totem (2011) voeren Bl!ndman [drums] + [strings] stukken van Eric Sleichim en de Britse componist en dj Matt Wright uit op 8 turntables terwijl de Nederlandse videaste Olga Mink het geheel voorziet van live video. In het najaar 2012 presenteren Bl!ndman [sax] + [drums] 'Whiplash', een nieuw programma waarvoor Bl!ndman nieuw werk bestelt bij Wim Henderickx, Mayke Nas, Frederik Neyrinck, Riccardo Nova en Eric Sleichim. Dit programma wordt eveneens gepresenteerd tijdens de World Music Days 2012.
www.blindman.be

'Full Ride' is een Bl!ndman-productie. Met dank aan Mieke Dekeyser en Kris Lazeure (Sint-Vincentiuscollege - Ieper) voor de schoolborden.